

ΣΕΛΙΔΟΔΕΙΚΤΗΣ

Αριστερά: συμβαίνει τώρα

Ενας πρώτος χαρακτηρισμός για το βιβλίο του Γιώργου Πολίτη «Εξουσιαστική Αριστερά» θα ήταν η λέξη «τολμή», επειδή πηγαίνει κόντρα στην κυρίαρχη αφήγηση που θέλησε να επιβάλει η κυβερνώσα Αριστερά. Ο επίκουρος καθηγητής Κοινωνικής Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών καταδεικνύει με επιχειρήματα πόσο κουφίος ήταν ο λόγος περί ηθικού πλεονεκτήματος και πόσο εγγενής είναι η χρήση της προπαγάνδας από τους κύριους της αριστεροσύνης. Ο Γ. Πολίτης παίρνει θέση γι' αυτό που συνέβη την τελευταία δεκαετία συττασοόμενος ξεκάθαρα με τη φιλελεύθερη σκέψη, ενώ υποδεικνύει τη διόγκωση του ανορθολογισμού ως το βασικό εργαλείο που χρησιμοποιήσαν οι πρόην αντμνημονιακοί. Μαζί με αυτό και τη διάχυση πάσης φύσεως επιθυμιών κάτω από τη μεγάλη ομπρέλα του «δικαιωματισμού» (μπορεί να μην κατονομάζεται, αλλά υπονοείται συνεχώς, κυρίως στο β' μέρος): «Άς θυμηθούμε τα κινήματα "δεν πληρώνω", τη "οσειάχεια", τις σπασμένες μπάρες των διωδίων, τους παρεμποδιστές των παρελάσεων, τους αγανακτισμένους των πλατειών. Όσες από αυτές τις πρωτοβουλίες δεν ήταν αμέσως κατευθυνόμενες από την επίσημη Αριστερά αλλά ήταν αποτέλεσμα αυτόνομων κινήσεων χρησιμοποιήθηκαν, καπελωθήκαν γρήγορα από την ίδια. Και, όταν τελικώς έφτασε στην εξουσία, η Αριστερά έφερε μαζί της και τα πρόσημα, τις καταδίκες για τις παράνομες διελεύσεις των διωδίων, την αύξηση του ΕΝΦΙΑ, τους τηλεπληρωσμούς πρώτης κατοικίας». Στο πρώτο μέρος συγκεφαλαιώνει την ανάγκη να εκτεθεί – ξανά – μια κριτική της μαρξιστικής θεωρίας, από τη στρεβλή ανάγνωση της οποίας φτάσαμε στους «κόκκινους» ολοκληρωτισμούς του 20ού αιώνα. Για την Ελλάδα, πάλι, επισημαίνει ότι η Αριστερά που έλεγε μεταπολεμικά τους ιδεολογικούς μηχανισμούς του αστικού κράτους ήταν πάντα σφικταγκαλιασμένη με τον λαϊκισμό. «Η πραγματική Αριστερά, αυτή που με διάφορους τρόπους ηγεμόνευσε στην κοινωνία, είναι αυτή η Αριστερά. Ασφαλώς υπάρχουν πρόσωπα και ομάδες που έχουν άλλες αντιλήψεις, ενδεχομένως πιο ανοικτές και πιο δημοκρατικές, που δεν διολισθαίνουν στον λαϊκισμό. Αλλά, πρακτικά, αυτές οι αντιλήψεις δεν έχουν μετρίσιμο αντίκτυπο». Δίπλα στον δογματικό μαρξισμό και τον λαϊκισμό, λοιπόν, ο Πολίτης χρεώνει ένα ακόμη πρωταρχικό γνώρισμα της Αριστεράς: την προπαγάνδα και ιδεολογική τρομοκρατία.

Γιώργος Πολίτης
ΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΑΡΙΣΤΕΡΑ

Αλεξάνδρεια, 2019.
σελ. 320
Τιμή: 16,96 ευρώ

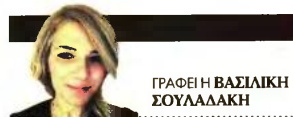
Ιδρυτικοί μύθοι

Ο συγγραφέας αναλύει με άνεση τον λόγο κορυφαίων στοχαστών του 20ού αιώνα: από τους ρώσους αναρχικούς και τον Αλτουσέρ ως τον Κορνίλιο Καστοριάδη και τον Κώστα Παπαϊωάννου (από τη σκέψη των δύο τελευταίων άλλωστε φαίνεται να εμπνέεται). Αφήνοντας σταδιακά τη μεγάλη εικόνα της μαρξιστικής θεωρίας εντοπίζει τις (αυ)απάτες στην «ελληνική περίπτωση»: τον αλάνθαστο λαό ως ιδεολογικό μύθο ήδη από τη συγκρότηση του νεότερου κράτους (με αυτόν εγκαινιάζεται ο μεταπολεμτικός λόγος της ευρύτερης Αριστεράς) και την επίκληση της μοναδικής «ιστορικής αλήθειας». Σ' αυτό το πλαίσιο ερμηνεύει τελικά την επικράτηση του δικαστικού λόγου, τον «εργαλειακό ανορθολογισμό», τις μετα-αλήθειες και τα fake news. Αναλαμβάνοντας το κόστος να χαρακτηριστεί «εχθρός του λαού» ο Γ. Πολίτης τοποθετεί τον καθρέφτη μπροστά στην κυβερνώσα Αριστερά για να αντικρίσει τη Μέδουσα. Το πιθανότερο είναι ότι όσοι ομνύουν ακόμη στον ΣΥΡΙΖΑ θα αρνηθούν ότι υπάρχει καν καθρέφτης.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΟΥΛΓΕΡΙΔΗΣ

Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης
Η Τουρκία χωρίς κλίση

150 κείμενα και ισάριθμες φωτογραφίες από τη γνωστή άγνωστη γείτονα χώρα, με τις πεποιθήσεις, τις αντιφάσεις και τα αδιέξοδά της

ΓΡΑΦΗ Η ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΟΥΛΑΛΑΚΗ

Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης
Ο ΣΙΣΥΦΟΣ
ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

Επίκεντρο, 2018.
σελ. 440
Τιμή: 18 ευρώ

Ο Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης είναι αναπληρωτής καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημοσίας Διοικήσεως του Πανεπιστημίου Μπίλκεντ στην Αγκυρα και ερευνητής του Ελληνικού Ιδρύματος Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ). Ο «Σίσυφος στην Ανατολή» βασίζεται στην αρθρογραφία του, αλλά και σε απόσταγμα μελέτης και προσωπικής επαφής περίπου μιας δεκαετίας με το τουρκικό γίγνεσθαι. Γεγονός που καθιστά εκ προοιμίου σημαντικό και, θα τολμούσα να πω, υποχρεωτικό ανάγνωσμα για όποιον ενδιαφέρεται για την Τουρκία. Εκατόν πενήντα σημειώματα για τη γείτονα χώρα, μαζί με ισάριθμες φωτογραφίες που τρέφτηξε ο συγγραφέας αποτυπώνοντας στιγμές που δεν είναι απαραίητο να έχουν συνέχεια στον χρόνο.

Μέσα από την πορεία του πρωταγωνιστή του βιβλίου, που δεν είναι άλλος από τον «Σουλτάνο» Ταγίπ Ερντογάν, παρακολουθούμε τις εξελίξεις στην Τουρκία μετά την αναρχισή του στην εξουσία. Τον αρχικό μεταρρυθμιστικό οίστρο μετά την ανακρίση της Τουρκίας ως υποψήφιος για ένταξη χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση τον Δεκέμβριο του 1999 και τις καθυστερήσεις, τις εσωτερικές αντιφάσεις και τελικά την επιβρόδυνση που μετράτηκα σε ανάσχεση από το 2013 και κορυφώθηκε την επαίριση της απόπειρας παραξικλήματος τον Ιούνιο του 2016. Παράλληλα ερχόμαστε σε επαφή με τις

απογοητεύσεις αλλά και τους αγώνες τόσο των ακτιβιστών όσο και των δημοκρατικών πολιτών, οι οποίοι μέρα με τη μέρα βιώνουν την ταχεία επιδείνωση των δεικτών της τουρκικής δημοκρατίας, την υπονόμευση των επιτευγμάτων της τελευταίας εικοσαετίας και τη διολίσθηση στον αυταρχισμό. Οι τούρκοι δημόκράτες θυμίζουν τον μύθο του Σίσυφου που καταδικάζεται από τους θεούς να σπρώχνει έναν ογκόλιθο από τους πρόποδες στην κορυφή ενός βουνού επί ματαίω, καθώς με το που φθάνει στην κορυφή, ο ογκόλιθος καταρρέει στο σημείο εκκίνησης. Παρ' ού' αυτά «οι τούρκοι δημόκράτες διαπυρούν την αισιοδοξία τους, δίπτι ο – μάταιος έστω – αγώνας για την υπεράσπιση και εδραίωση της δημοκρατίας νοσηματοδοτεί την ύπαρξή τους». Όπως υποστηρίζει και ο Καμί, εξάλλου, ο Σίσυφος δεν είναι άγιος λύπησης αλλά θαυμασμός διότι είναι ισχυρότερος από τον ίδιο τον βράχο. Παρά το ανέω και ατελέσφορο του έργου του, ο αυτοσυνειδησία κάνει τον Σίσυφο ευτυχισμένο.

Στερεότυπα

Στο βιβλίο ξεχωρίζουν η αντικειμενικότητα, η μετριοπάθεια και η αποφυγή των

τετριμμένων κλίση για την Τουρκία που τόσο έχουμε συνθίσει στον ελληνικό δημόσιο διάλογο. Αμφισβητεί κάποια στερεότυπα, χωρίς όμως να φτάνει στο άλλο άκρο. Κι αυτό επειδή σχεδόν καθημερινά διαβάζουμε για την Τουρκία, το μέγεθος ωστόσο της αγνοίας μας είναι τεράστιο. Με την ευθύνη πολλών μέσων μαζικής ενημέρωσης αλλά δυστυχώς και κάποιων «ειδικών», σημειώνει ο συγγραφέας: «Ο κύδην λαϊκισμός, όμως, ο ψιμθιωμένος με τίλους ακαδημαϊκούς και ευγενείας, είναι ό,τι το αποκορυφωτικότερο». Δαιμονοποίηση, υπεραπλουστευση, κινδυνολογία, υπερβολές, στερεοτυπικές πεποιθήσεις καθώς και ανακρίβειες περιλαμβάνονται στο σύνθεθ μενού για την Τουρκία.

Το ελληνικό κοινό αποδέχεται κυρίως ότι η Τουρκία είναι μια εχθρική χώρα (στιδήποτε κάνει είναι προκλητικό), καθώς επίσης ότι η μοναδική έγνοια της πολιτικής τάξης είναι να ασχολείται με την Ελλάδα. Ακόμα και για την επένδυση των Μαρίνα του Φλοίοβου αρκετά ΜΜΕ στην Ελλάδα έκαναν λόγο για «απόβραση των Τούρκων» στο Φάληρο. Άλλο παράδειγμα ήταν η συζήτηση για το ενδεχόμενο επικαιροποίησης της Συνθήκης της Λωζάνης, που χάθηκε στον ορυμαγδό των αντιδράσεων των ελληνικών ΜΜΕ, ενώ πούθενά δεν προέκυπτε ότι η αμφισβίτηση της Συνθήκης ανέκλυμε με σκοπό τη διεκδίκηση ελληνικών εδαφών. Οι απόψεις του Ερντογάν στο εν λόγω ζήτημα έχουν διατυπωθεί και στο παρελθόν. Οι σκοποί του είναι αφενός η ιδεολογική αντιπαράθεση με τους κεμαλιστές και αφετέρου οι τουρκικές αξιώσεις στα εδάφη της βόρειας Συρίας και του βόρειου Ιράκ, λόγω της ανάδυσης εκεί κοινωδικών πολιτικών οντοτήτων που διεκδικούν αυτονομία ή ανεξαρτησία. Πέρα από την ανάλυση, ο Γρηγοριάδης προχωρά σε συγκρίσεις με την Ελλάδα και προτείνει πολιτικές: για την ανώτατη παιδεία, το μεριστικό, την κατασκευή του τεμένους στον Βοτανικό, τις οικονομικές σχέσεις, το Κυπριακό κ.ά.

Ενα από τα ψηφιδωτά (πιθανόν του Διονύσου) στον αρχαιολογικό χώρο του Ζεύγματος (Μουσείο Ψηφιδωτών του Αντη)